

his/her properties and features that give rise to criminal behavior, in order to prevent it. This reflects the unity of the three closest nodes criminological problems: an offender, causes and mechanisms of criminal behavior, crime prevention. In this case, the perpetrator is mainly because his/her primary criminological features, as is the source of subjective reasons for criminal acts, but because they, and not the actions or behavior should be the subject of prevention efforts. The fact that these internal features may lead to the commission of crimes, is the essence of social dangerousness of the offender, such as criminal behavior - derived from them.

Criminological research of an offender can not be limitless and constitute an exhaustive study of the whole complex problem of man and his activities. It should be noted that the issue of the scope and limits of the study (criminological characteristics) of an offender is somewhat controversial theories in criminology. Commenting on this occasion some authors propose to focus on the personal characteristics of the perpetrator, which can detect closer to crime and crime causality, causal complexes.

In the study of a criminal investigator an attention should be paid, on the one hand, to the most important areas of social existence (family, home, industrial, civilian, etc.) and on the other - the inner sphere persons: the moral, psychological, social and physiological characteristics, properties peculiarities.

Keywords: *criminal, fuel and energy complex, criminals criminological portrait, structure of criminal identity, description of criminal identity.*

Надійшла до редакції 27.09.2013

Фурса В. В.

ад'юнкт

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

УДК 343.54

ПИТАННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО РОЗУМІННЯ ДІЯННЯ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО ст. 156 КК УКРАЇНИ

На основі аналізу теорії кримінального права та правозастосовної практики України досліджено питання законодавчого розуміння злочину, передбаченого ст. 156 Кримінального кодексу України.

Ключові слова: *розбещення неповнолітніх, розпусні дії, фізичне розбещення, інтелектуальне розбещення.*

Постановка проблеми. Тема статевих злочинів, а, зокрема, статевих злочинів проти неповнолітніх, і нині залишається актуальною. Вони становлять підвищену суспільну небезпеку, а положення про те, що дитина внаслідок її фізичної та розумової незрілості потребує посиленої охорони й піклування, уже давно отримало загальне визнання. Внаслідок вчинення статевого злочину стосовно особи, яка не досягла 18 років, нерідко порушується її подальший нормальний фізичний і психічний розвиток. У таких осіб можуть формуватися неправильні, з моральної точки зору, уявлення про статеві стосунки, а згодом не виключена й деформація особистості. Також слід мати на увазі, що статевим злочинам властива висока латентність, тому зареєстровані випадки цієї категорії злочинів не відображають

реальної дійсності.

Це значною мірою активізувало пошуки шляхів вдосконалення чинного законодавства в Україні. Прийнятий у 2001 році Кримінальний кодекс України (далі – КК України) розширив у ч. 2 ст. 156 склад злочину “розбещення неповнолітніх” кваліфікуючими ознаками. Хоча законодавець і вносить позитивні зміни до вказаної статті, проте до цього часу кримінальним законом безпосередньо не вказано, які дії слід вважати розбещенням неповнолітніх.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв’язання даної проблеми. Проблеми загальної кримінально-правової та кримінологічної характеристики злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканності висвітлено у роботах Ю.В. Александрова, П.П. Андрушка, Ю.М. Антоняна, М.І. Бажанова, Ю.В. Бауліна, Л.П. Брич, В.В. Голіни, О.М. Джужи, О.О. Дудорова, О.О. Жижиленка, О.М. Ігнатова, М.Й. Коржанського, О.М. Костенка, В.В. Кузнєцова, В.В. Леня, А.С. Лукаш, М.І. Мельника, В.О. Навроцького, А.В. Савченка, О.О. Світличного, О.В. Синєокого, В.В. Сташиса, В.Я. Тація, М.І. Хавронюка, С.В. Чмута, Я.М. Яковлєва та ін.

Аналіз наукових розробок дає підстави стверджувати, що думки науковців різняться з приводу які дії слід вважати розпусними, а які ні.

Мета. На основі аналізу теоретичних положень кримінально-правової науки та практики застосування законодавства за вчинення злочину, передбаченого ст. 156 КК України, дійти до висновку, які дії слід вважати розбещенням неповнолітніх.

Виклад основного матеріалу. Як зазначалося, КК України не вказує, які дії слід вважати розбещенням неповнолітніх. У етимологічному словникові слово розбестити означає «зробити аморальним; розпустити; викликати найгірші інстинкти» [1, с. 105].

Великий тлумачний словник української мови вказує, що розбещення – дія за значенням розбестити. Розбестити, у свою чергу, тлумачиться як: 1) привчати кого-небудь до поганих, аморальних звичок, робити аморальним, псувати // Робити нестійким у поглядах, збивати з правильного шляху. 2) Потураючи кому-небудь, робити його недисциплінованим, свавільним; розпускати // Надмірною увагою псувати кого-небудь, робити неслухняним, вередливим [2, с. 1239].

Проте поряд із терміном «розбещення» законодавець вживає термін «розпусні дії».

Розпусні дії – це різні способи задоволення винним статевої потреби чи пристрасті у присутності неповнолітніх чи збудження статевого інстинкту без вчинення статевого акту. Це можуть бути: подразнення статевих органів, оголення власних статевих органів, відверто сексуальні розмови чи дії, поради тощо. Розпусні дії завжди мають сексуальний характер, вони можуть бути фізичними (оголення і торкання статевих органів як потерпілої, так і винної особи); інтелектуальними (сексуальні оповідання, демонстрування порнофільмів) [3, с. 65].

С.Д. Шапченко вважає, що розпусні дії – це дії, які збуджують чи посилюють статевий потяг чи інтерес потерпілого до різних проявів сексуа-

льного життя. Такі дії можуть бути фізичними: наприклад, демонстрація потерпілому своїх статевих органів, вчинення статевого акту у його присутності тощо, – і так званими інтелектуальними: наприклад, демонстрація порнографічних фільмів чи предметів порнографічного характеру, цинічні розмови на сексуальні теми тощо [4, с. 264].

А.В. Савченко під розпусними діями розуміє фізичні чи інтелектуальні дії сексуального характеру, здатні викликати фізичне та моральне розбещення неповнолітніх.

Фізичне розбещення – це, наприклад, оголення статевих органів винної чи потерпілої особи, торкання їх, інші непристойні дотики, що викликають статеве збудження, навчання онанізму, вчинення у присутності потерпілого статевого акту, акту онанізму, схиляння чи примушування потерпілих до вчинення певних сексуальних дій між собою або щодо винного тощо. Інтелектуальне розбещення може полягати, наприклад, у цинічних розмовах із потерпілим на сексуальні теми, розповіді відвертих, натуралістичних сексуальних історій, фотографуванні потерпілих у різних сексуальних позах, демонстрації порнографічних предметів [5, с. 351].

Такої ж думки дотримується і О.О. Дудуров, який вказує, що фізичне розбещення – це, зокрема, оголення статевих органів винної або потерпілої особи, торкання їх, інші непристойні дотики, які викликають статеве збудження, навчання онанізму, вчинення у присутності потерпілого природного статевого акту, акту онанізму, мужолозтва або задоволення статевої пристрасті неприродним способом, схиляння або примушування потерпілих до вчинення сексуальних дій між собою. Інтелектуальне розбещення може полягати, наприклад, у цинічних розмовах з потерпілим на сексуальні теми, розповіді відвертих, натуралістичних сексуальних історій, фотографуванні потерпілих в різних сексуальних позах, демонстрації порнографічних предметів [6, с. 103–104].

І.О. Бандурка вказує, що розпусні дії мають сексуальний характер і можуть набувати вигляду фізичних дій або інтелектуального розбещення. Під фізичними розпусними діями слід розуміти оголення статевих органів винної чи потерпілої особи, непристойні доторкання до статевих органів, які викликають статеві збудження, навчання статевим збоченням, імітація статевого акту, схиляння або примушування потерпілих до вчинення певних сексуальних дій між собою, вчинення статевих зносин у присутності дитини, акту онанізму тощо. Інтелектуальними розпусними діями можуть бути випадки ознайомлення дитини із порнографічними зображеннями, відеофільмами, цинічні розмови з потерпілою особою на сексуальні теми тощо [7, с. 52].

Проте основні дискусії між вченими виникають з приводу чи слід орогенітальний (*coitus per os*) чи аногенітальний (*coitus per anum*) контакт за добровільною згодою особи, яка не досягла 16 років, вважати розбещенням неповнолітніх.

Так, О.О. Дудуров вважає, що об'єктивну сторону злочину, передбаченого ст. 156 КК України, утворює вчинення орогенітального (*coitus per os*) чи аногенітального (*coitus per anum*) контакту, якщо при цьому не ви-

користовувався безпорадний стан потерпілої особи чи не застосовувалося фізичне чи психічне насильство [6, с. 104]. Цієї думки дотримується і А.В. Савченко [5, с. 351].

Проте існують і інші думки вчених. Так, Ю.В. Александров вважає, що об'єктивну сторону розбещення неповнолітніх не може утворювати вчинення орогенітального (coitus per os) чи аногенітального (coitus per anum) контакту, оскільки такі дії, поряд із вчиненням ненасильницьких статевих зносин, утворюють склад злочину, передбачений ст. 155 КК України [8, с. 9]. Такої думки дотримується і М.І. Бажанов [9, с. 205].

О.О. Світличний також вважає, що об'єктивну сторону розбещення неповнолітніх не може утворювати вчинення орогенітального чи аногенітального контакту [10, с. 211]. За змістом суспільно небезпечного діяння та його природою, фізичні розпусні дії відрізняються від статевих зносин у збочених формах у вигляді анального або орального сексу за добровільною згодою неповнолітньої особи. За своєю суспільною небезпечкою, а головне, за безпосереднім об'єктом посягання та за характером заподіюваної шкоди правоохоронюваним об'єктам ці діяння є різними. Вчинення статевого акту неприродним (викривленим) способом, навіть за добровільної згоди, містить у собі більш високий ступінь суспільної небезпечності як самого діяння, так і винної особи [11, с. 101].

На нашу думку, законодавець, встановлюючи кримінальну відповідальність за розбещення неповнолітніх, під розбещенням неповнолітніх розумів і вчинення орогенітального (coitus per os) чи аногенітального (coitus per anum) контакту.

Проаналізувавши ст. ст. 152-156 КК України, доходимо таких висновків:

1. У ст. 152 КК України «Згвалтування» законодавець під згвалтуванням розуміє статеві зносини із застосуванням фізичного насильства, погрози його застосування або з використанням безпорадного стану потерпілої особи. Пленум Верховного Суду дав роз'яснення, що згвалтуванням слід розуміти природні статеві зносини між особами різної статі всупереч або з ігноруванням волі потерпілої особи із застосуванням фізичного насильства, погрози його застосування або з використанням безпорадного стану потерпілої особи [12]. Поняття «природні статеві зносини» більшою мірою має медичний характер і визначається як генітальний контакт двох індивідів з метою отримання статевого задоволення, і/або для продовження роду [13, с. 354].

Об'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 155 КК України, полягає у добровільних статевих зносинах з особою, яка на момент вчинення цих зносин не досягла статевої зрілості. У диспозиції ст. 155 КК України законодавець знову використовує поняття «статеві зносини» і, таким чином, встановлює відповідальність лише за природний статевий акт з особою, яка не досягла статевої зрілості.

2. Статтею 153 КК України законодавець встановив кримінальну відповідальність за задоволення статевої пристрасті неприродним способом із застосуванням фізичного насильства, погрози його застосування чи з використанням безпорадного стану потерпілої особи.

О.О Дудоров під задоволенням статевої пристрасті неприродним способом розуміє будь-які дії сексуального характеру незалежно від їх гетеро- або гомосексуальної спрямованості (крім природного статевого акту), які здатні задовольнити статево пристрасть чоловіка або жінки. Це, зокрема, мужолозтво, лесбійство, орогенітальний контакт (coitus per os) жінки з чоловіком або чоловіка з чоловіком, аногенітальний контакт (coitus per anum) чоловіка з жінкою, сурогатні форми статевих зносин, які імітують природний статевий акт, садистські дії сексуального характеру, сексуальний мазохізм [14, с. 338].

Є.В. Фесенко під задоволенням статевої пристрасті неприродним способом розуміє дії, які полягають у задоволенні статевої пристрасті неприродним шляхом – це може бути вчинення акту мужолозтва, лесбійства, а також інші дії сексуального характеру, спрямовані на задоволення статевої пристрасті суб'єкта злочину (чоловіка або жінки) [15, с. 396].

Пленум Верховного Суду роз'яснює, що насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом виключає природний статевий акт і може полягати у вчиненні акту мужолозтва, лесбійства, а також в інших діях сексуального характеру, спрямованих на задоволення статевої пристрасті суб'єкта злочину неприродним способом, із застосуванням фізичного насильства, погрозою його застосування або з використанням безпорадного стану потерпілої особи [12].

3. Статтею 154 КК передбачено відповідальність за примушування чоловіка чи жінки до вступу в статевий зв'язок природним або неприродним способом. Під статевим зв'язком природним або неприродним способом слід розуміти природний статевий акт, акт мужолозтва або лесбійства, на який, відповідно до умислу винної особи, має погодитися потерпіла особа внаслідок її примушування [12].

Таким чином, доходимо висновку, що ст.ст. 152–156 КК України законодавець встановив кримінальну відповідальність за вчинення насильницького природного статевого акту, за насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом, за примушування до вступу в статевий зв'язок природним чи неприродним способом особи, яка матеріально чи службово залежна від суб'єкта злочину, за ненасильницький природний статевий акт з особою, яка не досягла статевої зрілості, за вчинення розпусних дій, під якими, як зазначено раніше, розуміється оголення статевих органів винної чи потерпілої особи, доторкання до статевих органів, збудження, навчання статевим збоченням, імітація статевого акту, схиляння потерпілих до вчинення сексуальних дій між собою, вчинення статевих зносин у присутності потерпілої особи, ознайомлення потерпілої особи з порнографічними предметами, цинічні розмови на сексуальні теми тощо.

Залишається невизначеним, за якою статтею КК України кваліфікувати вчинення суб'єктом злочину орогенітального (coitus per os) чи аногенітального (coitus per anum) контакту з потерпілою особою, якій на момент вчинення цих дій не виповнилося 16 років, за її добровільною згодою.

На основі викладеного вважаємо, що законодавець, встановлюючи відповідальність за вчинення розпусних дій щодо особи, яка не досягла 16

років, під розпусними діями розумів і вчинення суб'єктом злочину акту мужолозтва, лесбійства, орогенітального (coitus per os) чи аногенітального (coitus per anum) контакту з потерпілою особою за її добровільною згодою.

Слід зазначити, що правоохоронні органи при розслідуванні справ про вчинення ненасильницького орогенітального чи аногенітального контакту з особами, які не досягли 16-річного віку, кваліфікують означені дії саме за ст. 156 КК України.

Так, наприклад, вироком Білопільського районного суду Сумської області підсудний Ш. засуджений до 2 років обмеження волі за вчинення злочину, передбаченого ч. 1 ст. 156 КК України. Судом встановлено, що на початку листопада 2007 року, Ш., знаходячись у стані алкогольного сп'яніння, проходив у с. Кальченки по вул. Центральній, Білопільського району, де біля приміщення магазину, зустрівши неповнолітнього М., 1993 р. н., з метою вчинення щодо останнього розпусних дій, навмисно завів розмову про статеві органи неповнолітнього та запропонував йому пройти з ним за приміщення магазину і поговорити. Продовжуючи свої злочинні дії, спрямовані на розбещення неповнолітнього М., 1993 р. н., завівши його за приміщенням магазину, Ш., вчинив з неповнолітнім М. орогенітальний контакт.

Крім того, впродовж листопада-грудня 2007 року Ш. неодноразово вчиняв розбещення неповнолітнього М. та інших неповнолітніх аналогічним способом [16].

Нещодавно Сумською прокуратурою порушено кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого ст. 156 КК України. Про це повідомили в прес-службі прокуратури Сумської області.

За даними відомства, в ході досудового розслідування виявлено п'ятеро неповнолітніх потерпілих. Підозрюваний у вчиненні розпусних дій заманював неповнолітніх солодощами, потім роздягав їх і фотографував. Після чого, погрожуючи розповсюдити ці фотографії у школі, де навчалися неповнолітні, злочинець примушував потерпілих приходити до нього знову. Коли неповнолітні приходили, підозрюваний примушував їх вживати алкогольні напої, після чого вступав з ними у статевий зв'язок неприродним способом [17].

Вказані приклади підтверджують думку про те, що вчинення орогенітального чи аногенітального контакту з неповнолітніми утворює об'єктивну сторону злочину, передбаченого ст. 156 КК України.

Крім того, проведене нами опитування працівників органів кримінальної юстиції також свідчить про те, що розбещення неповнолітніх полягає не лише в оголенні і доторканні до статевих органів потерпілої особи, імітації статевого акту, схилянні потерпілих до вчинення сексуальних дій між собою, вчинення статевого акту у присутності потерпілої особи, ознайомленні потерпілої особи з порнографічними предметами, цинічних розмовах на сексуальні теми. Абсолютна більшість опитаних (86 %) вважають, що розбещенням неповнолітніх є також і вчинення ненасильницького орогенітального чи аногенітального контакту з потерпілою особою.

Що стосується аргументації О.О. Світличного з приводу того, що сус-

пільна небезпечність злочину, передбаченого ст. 155 КК України, відрізняється від суспільної небезпечності злочину, передбаченого ст. 156 КК України, на нашу думку, вона є не достатньо переконливою. Як влучно зазначає Л.М. Кривоченко, суспільна небезпечність належить до оціночних понять. Критерієм оцінки суспільної небезпечності, її ступеня виступають об'єктивні й суб'єктивні ознаки злочину: об'єкт, на який посягає злочин, наслідки, спосіб вчинення злочину, форма вини, мотив і мета [18, с. 56].

Об'єктом злочинів, передбачених ст. ст. 155 та 156 КК України, є статеву недоторканність [19, с. 90]. Деякі вчені поряд зі статевою недоторканністю виділяють і нормальний фізичний і психічний розвиток неповнолітніх [20, с. 665, 668]. Тобто можна сказати, що переважна більшість вчених вважає саме статевою недоторканність об'єктом злочинів.

Законодавець, виходячи з назви розділу IV Особливої частини КК України, вважає об'єктом злочинів, передбачених ст. 155 та 156 КК України, саме статевою недоторканність. Таким чином, думки вчених і законодавця сходяться і об'єктом розбещення неповнолітніх і статевих зносин з особою, яка не досягла статевої зрілості, слід вважати статевою недоторканність.

Що стосується наслідків, то і розбещення неповнолітніх і статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості, є злочинами з формальним складом, а отже, наслідки знаходяться за межами складу злочину. Виняток становить ч. 2 ст. 155 КК України, якою встановлено відповідальність за статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості, які спричинили безплідність чи інші тяжкі наслідки.

Злочини, передбачені ст.ст. 155 та 156 КК України, характеризуються умисною формою вини, вчиняються з будь-яких мотивів і з будь-якою метою.

Спосіб вчинення злочину не є обов'язковою ознакою об'єктивної сторони злочинів, передбачених ст.ст. 155 та 156 КК України, та не виступає в якості кваліфікуючих ознак цих злочинів. Отже, припустимо, що спосіб вчинення злочину не впливає на ступінь суспільної небезпеки злочинів, передбачених ст.ст. 155 та 156 КК України. Таким чином, доходимо висновку, що ступінь суспільної небезпеки злочинів, передбачених ст.ст. 155 та 156 КК України, є однаковим. Але це стосується, злочинів передбачених ч. 1 ст. 155 та ч. 1 ст. 156 КК України. Суспільна небезпека злочину, передбаченого ч. 2 ст. 155 КК України відрізняється від суспільної небезпеки злочину, передбаченого ч. 2 ст. 156 КК України, оскільки в ч. 2 ст. 155 КК України, як зазначалося раніше, міститься така кваліфікуюча ознака, як тяжкі наслідки, завдані злочином, та безплідність особи, яка не досягла статевої зрілості.

Таким чином, суспільна небезпечність злочину, передбаченого ч. 2 ст. 155 КК України, є вищою, ніж суспільна небезпека злочину, передбаченого ч. 2 ст. 156 КК України, на чому наголошував О.О. Світличний. Проте не слід забувати, що Законом України від 25 вересня 2008 року «Про внесення змін до статей 155 та 156 Кримінального кодексу України щодо відповідальності за розбещення неповнолітніх» законодавцем встановлено однакове покарання, як за статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості, так і за розбещення неповнолітніх.

Тобто припускаємо, що законодавець вважає суспільну небезпеку злочину, передбаченого ч. 2 ст. 155 КК України, та суспільну небезпеку злочину, передбаченого ч. 2 ст. 156 КК України, однаковою. Для вирішення цього протиріччя пропонуємо доповнити ч. 2 ст. 156 КК України кваліфікуючою ознакою «тяжкі наслідки, спричинені злочином». Це в першу чергу дозволить усунути законодавчу колізію з приводу суспільної небезпечності злочинів, передбачених статтями 155 та 156 КК України. Також присутність у диспозиції ст. 156 КК України такої кваліфікуючої ознаки як «тяжкі наслідки, завдані злочином» частково усуне суперечки між вченими та між практиками: чи утворює вчинення орогенітального чи аногенітального контакту з неповнолітньою особою склад злочину, передбаченого ст. 156 КК України.

Висновки. Як підсумок зазначимо, що законодавець, встановлюючи кримінальну відповідальність за розбещення неповнолітніх, під розбещенням неповнолітніх розумів не лише торкання статевих органів потерпілої особи, демонстрацію суб'єктом злочину своїх статевих органів, вчинення у присутності потерпілого статевого акту, демонстрацію порнографічних предметів, вчинення інших ненасильницьких дій сексуального характеру, які направлені на задоволення статевої пристрасті суб'єкта злочину, а і вчинення з потерпілою особою ненасильницького орогенітального (coitus per os) чи аногенітального (coitus per anum) контакту.

Бібліографічні посилання

1. Етимологічний словник української мови: у 7 т. / уклад. Р.В. Болдирев, Т.Б. Лукінова, А.М. Шамота та ін. – К., 2006. – Т. 5 Р-Т.
2. Великий тлумачний словник української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь, 2005.
3. Селецький С.І. Кримінальне право України. Особлива частина: навч. посібник. – К., 2008.
4. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / Г.В. Андрусів, П.П. Андрушко, С.Я. Лихова та ін.; за ред. П.С. Матишевського та ін. – К., 1999.
5. Савченко А.В. Сучасне кримінальне право України: курс лекцій / А.В. Савченко, В.В. Кузнецов, О.Ф. Штанько. – 2-е вид., випр. та доп. – К., 2006.
6. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / Ю.В. Александров, О.О. Дудоров, В.А. Клименко та ін.; за ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. – К., 2004.
7. Бандурка І.О. Кваліфікуючі ознаки злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканності особи / І. О. Бандурка // Наше право. – 2007. – № 4. – С. 47–53.
8. Александров Ю.В. Злочини проти статевої свободи / Ю.В. Александров // Юридичний вісник України. – 2002. – № 4. – С. 8–14.
9. Сташис В.В., Бажанов М.И. Личность под охраной уголовного закона: монография. – Симферополь, 1996.
10. Світличний О.О. Суспільно небезпечне діяння при розбещенні неповнолітніх: спірні аспекти / О.О. Світличний // Право і суспільство. – 2010. – № 6. – С. 207–211.
11. Світличний О.О. Кримінальна відповідальність за розбещення неповнолітніх : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / О.О. Світличний. – Запоріжжя, 2012.
12. Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30.05.2008 № 5.
13. Энциклопедический словарь медицинских терминов: в 3 т. / гл. ред. Б.В. Петровский. – М., 1983. – Т. 2.

14. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. – 3-тє вид., перероб. та доп. / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. – К., 2005.

15. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України : у 2 т. / за заг. ред. П.П. Андрушка, В.Г. Гончаренка, Є. В. Фесенка. – 3-тє вид., перероб. та доп. – К., 2009. – Т 1.

16. Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/2843371>

17. В Сумах чоловік займався розбещенням неповнолітніх [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://svetiteni.com.ua//v-sumakh-muzhchina-zanimalsya-razvrascheniem-nesovershennoletnikh>

18. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.; за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – 4-те вид., перероб. і доп. – Х., 2010.

19. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. ; за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – 4-те вид., перероб. і доп. – Х., 2010.

20. Вибрані праці з кримінального права / передмова В.О. Навроцького. – Луганськ, 2010.

Фурса В. В. Вопросы законодательного понимания деяния преступления, предусмотренного ст. 156 УК Украины. На основе анализа теории уголовного права и правоприменительной практики Украины исследован вопрос законодательного понимания преступления, предусмотренного ст. 156 Уголовного кодекса Украины.

Ключевые слова: *развращение несовершеннолетних, развратные действия, физическое растление, интеллектуальное растление.*

Fursa V. V. Issues of legislative understanding of crime act uner art. 156 of the Criminal Code of Ukraine. The article is based on an analysis of the theory of criminal law and law enforcement Ukraine investigates the issue of legal understanding of crime under art. 156 of the Criminal Code of Ukraine.

The theme of sexual crimes, and in particular of sexual offenses against minors, remains relevant today. They pose an increased danger to society, and the position that the child because of his/her physical and mental immaturity, needs enhanced protection and care has long been generally recognized. As a result of the commission of a sexual offense against a person under the age of 18, often violated his/her subsequent normal physical and mental development. Such persons may form incorrect, from a moral point of view, ideas of sex, and subsequently eliminated and distortion of personality. It should also be borne in mind that the sex offender is highly latency as reported cases of this category of crimes does not reflect reality.

The objective part of the offense under art. 155 of the Criminal Code of Ukraine, is the voluntary sexual intercourse with a person who at the time of these relations has not reached puberty. In the disposition of the art. 155 of the Criminal Code of Ukraine lawmakers again use the term "sexual intercourse" and thus place liability only for natural sexual intercourse with a person who has not reached puberty.

The legislator, establishing criminal responsibility for defilment of minors, under the defilment of minors understood not only touching the genitals of the victim, demonstration by the offender of his genitals, the commission of sex in the presence of the victim's, display of pornographic material, the commission of other non-violent actions of sexual nature directed to meet the sexual desire of the perpetrator, but also with the injured person committing nonviolent coitus per os or anogenital (coitus per anum) contact.

Keywords: *defilment of minors, indecent assault, physical abuse, intellectual abuse.*

Надійшла до редакції 26.06.2013